

KAKO IZRADITI IGROKAZ?

VODIČ ZA POČETNIKE

IZRADI KRATKI I UZBUDLJIVI IGROKAZ

IGROKAZ

OD IDEJE DO IZVEDBE

Igrokaz je najzastupljeniji vid dramskoga odgoja. Zbog dijaloškoga karaktera vrlo je prikladan za poticanje govornoga izražavanja i stvaralaštva. Želiš izraditi igrokaz? Krenimo! Upoznaj se s ključnim terminima. Što je ideja, a što scenarij, tko je autor scenarija i što čine glumci?

IDEJA

Svaki igrokaz započinje IDEJOM. Ideja je glavna misao koja pokreće cijeli proces izrade igrokaza. Ponekad je dovoljna jedna rečenica koja će pokrenuti stvaranje igrokaza, kao na primjer...

„Bila jednom jedna žena koja je tkala na tkalačkome stanu!“

SINOPSIS

Nakon što si odredio ideju potrebno je pripremiti detaljan zapis u kojemu se ćeš opisati ideju za igrokaz. Taj zapis se naziva sinopsis. Dobar sinopsis sadrži fizički opis i karakteristike likova te njihovi međusobni odnosi. Dužina sinopsisa može biti od dvije ili tri rečenice sve do nekoliko desetaka stranica.

Djevojka po imenu Caterina je imala dugu smeđu kosu, vedre oči i uvijek nasmijano lice. Voljela je čitati ljubavne romane, šetati u prirodi i pomagati ljudima u nevolji. Djevojka je u Francuskoj upoznala svog budućeg supruga po imenu Slavko. Slavko je bio visok mladić, tamne kose, vrlo naočit i pristojan. Bio je izuzetno vrijedan radnik u građevini.

SCENARIJ

Scenarij je nacrt dramskog ili filmskog komada. Scenarij je priča po kojoj se snima film, ili uigrava predstava ili igrokaz. Scenarij opisuje scene, precizira koga i što likovi predstavljaju, kako se pojavljuju, što rade i govore. Scenarij niže događaje u logičan red i sa progresivnim intenzitetom, tako da manji vrhunci dovode do najvažnijih.

Karakterizacija likova u priči i dijalog koji oni govore su važni, ne samo po sebi, već i zato što poboljšavaju i unapređuju priču. Scenarij se može pisati rukom ili na računalu. Može biti ispisan u bilježnicu ili u nekom od softwera za pisanje scenarija.

REDATELJ

Autor scenarija često može biti i redatelj filma/predstave/igrokaza. Kazališni redatelj je osoba koja idejno i organizacijski postavlja kazališni komad na scenu. On sudjeluje u osmišljavanju scenskog aranžmana predstave te je odgovoran za sve aspekte scenskog čina i rad s glumcima. Redatelj također može sudjelovati u procesu odabira glumaca, uređivanja ili zamjene pojedinih dijelova scenarija.

GLUMCI

Glumac ili glumica je osoba koja glumi ili igra ulogu u nekoj umjetničkoj izvedbi. Taj se izraz obično odnosi na ljude koji glume u filmskoj industriji, na televiziji, u kazalištu ili na radiju, a ponekad se koristi i za ulične zabavljače.

SCENSKE VJEŽBE

Scenske vježbe i izvedbe pomažu razvoju samopouzdanja i pozitivno djeluju na kognitivni razvoj osobe. Dobro je da se na početku radionice ili probe sudionici igrokaza upoznaju s tehnikom disanja, osvještavanjem procesa disanja te samog tijela i što tijelo može. Često puta sudionici igrokaza uz voditelja dramske sekcije kroz seriju igara, tjelovježbi i dramskih vježbi prolaze kroz proces osvještavanja sebe i svog tijela kao glumačkog instrumenta, kako samostalno tako i u grupi, jer je osvještavanje grupe bitna cjelina dramskog iskaza. Nakon toga istražuju svoje tijelo, pokret i glas te na osnovu stečenog znanja kroz dramske vježbe kreiraju arhetipove likova i osvještavaju ih u dramskim situacijama - scenama. Sljedeća faza je povezivanje likova i stvaranje kratkih dramskih scena. Zadnji korak je uigravanje predstave sve do premijernog nastupa. Nastupati možeš pred roditeljima, prijateljima, na posebnim događajima. Bitno je da proučiš scenografiju, kostimografiju, osvjetljenje, ali i ton. No, igrokaz se doista može odigrati u učionici, u parku, u kazalištu ili dnevnom boravku tvoga doma uz mali broj rekvizita ili bez njih.

OD BAKINE PRIČE DO IGROKAZA

BAKINE PRIČE IMAJU SNAŽNU PORUKU

Često puta se prisjećamo posebnih trenutaka iz naših života, ali i života bliskih osoba. Brojni filmovi, pa i kazališne predstave nastaju prema istinitoj priči. Tema filma/predstave proširuje naše životno iskustvo i shvaćanje svijeta i odnosa oko nas. Tema nas poučava ili upoznaje s različitim kulturama, likovima i radnjama. Ona nam prenosi iskustvo ili doživljaj, upoznaje nas s načinom kako ljudi reagiraju na svijet oko sebe.

Vježba 1. Bakina priča je sjajna? Imaš ideju!

Intervjuiraj stariju ženu (svoju majku ili baku, susjedu ili nastavnicu) i saznaj više o njenom životu. Postoji li poseban trenutak ili osoba u njenom životu? Postoji li poseban predmet? Možda je baš taj trenutak ili predmet idealna ideja za temu scenarija. Tema bakine priče može biti „Čudesno tkanje“. Tema predstave je čudesna tehnika tkanja, koju je Caterina, inače Francuskinja rođena na Sardiniji, naučila u malom hrvatskom selu po imenu Habjanovci.

Vježba 2. Odabrao si temu! Izradi sinopsis.

Sinopsis je zapis u kojemu se opisuje tema i likovi igrokaza. Upamti! Saznaj što više o osobama i detaljima iz njihova života ne bi li mogao bolje opisati karakteristike i osobine likova koji će se pojaviti u igrokazu. Svaki lik mora biti opisan (njegov izgled, starost, osobine). Također, potrebno je pojasniti njihove međusobne odnose. Habjanovci su malo hrvatsko, pitoreskno selo, smješteno u njedrima Slavonije, nedaleko grada Osijeka. U Habjanovcima živi Caterina.

Caterina (žena, rođena na Sardiniji, odrasla u Francuskoj, starosti 65 godina, visine 160 cm, srednje konstitucije, kratka prosijeda kosa i široki osmijeh, vrlo okretna, vedre naravi, pitomog karaktera) je bila udana za Slavka (muškarac, rođen u Hrvatskoj, život proveo u Francuskoj, visine 180 cm, vitke konstitucije tijela, tamne kose, vrlo vrijedan i naočit muškarac, omiljen među obitelji i prijateljima). Zašto je ovaj opis bitan? Jer ćeš prema njemu tražiti idealne glumce. Ukoliko građom tijela ili izgledom lica ne odgovaraju fizičkom izgledu tada ćeš uz pomoć kostima i šminke glumca pokušati transformirati u lik. No, ako je riječ o dječjem igrokazu tada je zaista dovoljno uživjeti se u uloge i zaigrati prema scenariju.

Vježba 3. Nakon odabira teme, karakterizacije likova i pojašnjenja njihovih odnosa možeš započeti s izradom scenarija.

Prisjetimo se! U scenariju prikazujemo događaje kroz logičan red. Scenarij može biti dugačak od nekoliko stranica do njih stotinjak. No, za početak dovoljno je pripremiti kratak scenarij kroz nekoliko scena dok stekneš iskustvo. Nakon prvog puta svaki idući je lakši. Želimo ti puno uspjeha u izradi igrokaza.

PRIMJER

KRATKI SCENARIJA ZA IGROKAZ „ČUDESNO TKANJE“ OD DVIJE SCENE.

LIKOVİ

Caterina - žena, rođena na Sardiniji, odrasla u Francuskoj, starosti 65 godina, visine 160 cm, srednje konstitucije, kratka prosijeda kosa i široki osmijeh, vrlo okretna, vedre naravi, pitomog karaktera

Marija – studentica, 23 godine, živi u gradu Osijeku, istražuje život na selu za završni rad na fakultetu

MJESTO RADNJE

selo Habjanovci, kuća Caterine

VRIJEME RADNJE

podne

Scena 1.

Mjesto radnje su Habjanovci, u kući gospođe Caterine. Caterinu posjećuje Marija. Podne je. Čuje se kucanje na ulaznim vratima.

Marija: Dobar dan! Ima li koga? Marija otvara vrata i naviruje se u kuću. Caterina odgovara iz kuhinje.

Gospođa Caterina: Dobar dan! Dobar dan! Samo naprijed. Izvolite! Caterina govori Hrvatski, no osjeti se utjecaj Francuskog jezika u izgovoru.

Marija: Dobar dan! Uspjela sam pronaći vašu kuću od prve! Danas je divan dan. Sva sreća da je danas na redu intervju s vama draga Caterina. Uskoro se bliži rok za predaju završnog rada i jedino što mi nedostaje je razgovor s vama!

Gospođa Caterina: Uđi slobodno! Ugodno se smjesti. Ja se izvinjavam, ali nisam ništa pripremila, stižu mi u posjetu moji unuci iz Francuske i puno je posla na tkalačkome stanu.

Marija: Tkalačkome stanu? Nikada nisam vidjela tkalački stan. A vi ste naučili raditi na tkalačkome stanu??? Marija u čudu i sa velikim osmijehom na licu gleda Caterinu.

Gospođa Caterina: Da, da. Nakon što je moj Slavko preminuo zamolila sam baku Cecu da me nauči tkati. Ona je jedna krasna bakica koja je živjela tu na početku moje ulice. Ona je uvijek opremala moju kćerku u nošnju. Sjećam se kako mi je rekla „O dijete moje, pa ti ne znaš što je to“. A ja sam toliko navrnula da naučim tkati. I eto...popela sam se na tavan i spustila njen tkalački stan, dobro ga očistila i na njemu počela tkati.

Marija: Ja nikad nisam tkala!!

Gospođa Caterina: Želiš li probati?

Marija: Da! Naravno!

Scena 2.

Caterina pogledom pokazuje Mariji na tkalački stan i ohrabruje ju da sjedne za njega. Marija je sramežljiva i ipak pušta Caterinu da joj prvo pokaže rad na tkalačkome stanu.

Gospođa Caterina: *Vidiš dijete! Ovo su ti svi bitni dijelovi tkalačkoga stana. Vratilo, zapičanja, baba i di, pedale. Caterina se ugodno smjesti za stan i počne tkati. S rukama vješto kroz otvore vratila premeće zapinjaču.*

Marija: *Caterina, pa vi ste prava majstorica! Pa ovo uistinu nije jednostavno! A recite mi...jeste li vi Habjanovce naučili svojim običajima?*

Gospođa Caterina: *Habjanovačka kultura je toliko bogata da mi jednostavno ništa nije palo na pamet da ih poučim. Ja zaista živim njihovu kulturu. Zapravo, to je sada moja kultura.*

LOGISTIKA

OKUPI SVOJE PRIJATELJE I PODIJELITE
ZADATKE

Za odigrati kvalitetan igrokaz najvažnije je dobro raspodijeliti radne zadatke!

Upamti! Jako je važno istražiti temu ideje na temelju koje ćeš izraditi scenarij, posebno ako pišeš o istinitim događajima i likovima. Promisli tko od tvojih prijatelja piše izvrsne eseje, tko je odličan ilustrator, tko zna šivati, tko je vrsan u izradi lutaka. Svi zajedno možete izraditi životopisan scenarij. Nakon toga promisli tko od tvojih prijatelja voli javno nastupati i tko voli glumiti.

Odaberite datum kada ćete po prvi puta izvesti igrokaz i prema tom datumu izradite hodogram svih potrebnih aktivnosti i zadaća.

I na samom kraju...zabavite se!

Sretno! Želimo ti puno uspjeha u pripremanju igrokaza.

Materijal "KAKO IZRADITI IGROKAZ - VODIČ ZA POČETNIKE" za vas su pripremili projektni partneri projekta "Grandma s Story":

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."